

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 20 ข้อ (คะแนนเต็ม 20 คะแนน) เวลา 60 นาที

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (ก, ข, ค หรือ ง) ลงในกระดาษคำตอบ

ส่วนที่ 1: ระดับง่าย (พื้นฐานการหาประโยชน์ใจความสำคัญ)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1

“ผักและผลไม้มีประโยชน์ต่อร่างกายมาก เพราะอุดมไปด้วยวิตามินและเกลือแร่ต่างๆ ที่ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค ทำให้ร่างกายแข็งแรง และยังมีกากใยช่วยในเรื่องการขับถ่าย ดังนั้นเราจึงควรทานผักและผลไม้เป็นประจำ”

1. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ผักและผลไม้มีรสชาติอร่อย
- ข. เราควรทานผักและผลไม้เพราะมีประโยชน์ต่อร่างกาย
- ค. วิตามินและเกลือแร่หาได้จากผักและผลไม้
- ง. กากใยอาหารช่วยให้ขับถ่ายสะดวก

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2

“มดเป็นสัตว์ที่มีความขยันขันแข็ง พวกมันจะช่วยกันหาอาหารและขนอาหารกลับรังเพื่อเก็บไว้กินในฤดูหนาว โดยไม่เกี่ยงงานหนัก ทำให้พวกมันไม่อดอยากเมื่อถึงเวลาลำบาก”

2. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ตรงกับสำนวนใด

- ก. น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า
- ข. หนักเอาเบาสู้
- ค. ขยันเหมือนมด
- ง. รักยาวให้สั้น รักสั้นให้ต่อ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3

“การแปรงฟันอย่างถูกวิธีควรแปรงให้สะอาดทั่วถึงทั้งฟันบนและฟันล่าง ด้านนอกและด้านใน อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง คือตอนเช้าและก่อนนอน เพื่อป้องกันฟันผุและกำจัดเศษอาหารที่ติดอยู่ตามซอกฟัน”

3. ผู้เขียนต้องการแนะนำเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. ยาสีฟันที่ควรใช้

- ข. วิธีการเลือกแปรงสีฟัน
- ค. การแปรงฟันเพื่อป้องกันฟันผุ
- ง. เวลาที่ควรแปรงฟัน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4

“โรงเรียนของเรา น่าอยู่ เพราะนักเรียนทุกคนช่วยกันรักษาความสะอาด ไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาด ช่วยกันปลูกต้นไม้ และดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน”

4. ประโยคใจความสำคัญของข้อความนี้อยู่ที่ส่วนใด

- ก. ตอนต้นของข้อความ
- ข. ตอนกลางของข้อความ
- ค. ตอนท้ายของข้อความ
- ง. อยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้าย

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5

“น้ำเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต คนเราสามารถอดอาหารได้หลายวัน แต่ถ้าขาดน้ำเพียงไม่กี่วันก็อาจเสียชีวิตได้ เพราะน้ำเป็นส่วนประกอบหลักของเลือดและช่วยควบคุมอุณหภูมิในร่างกาย”

5. สารสำคัญของข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. วิธีการดื่มน้ำ
- ข. ประโยชน์ของเลือด
- ค. การอดอาหาร
- ง. ความสำคัญของน้ำต่อร่างกาย

ส่วนที่ 2: ระดับปานกลาง (การสรุปความและการตั้งชื่อเรื่อง)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6

“ปัจจุบันภาวะโลกร้อนทวีความรุนแรงขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากการตัดไม้ทำลายป่าและการปล่อยก๊าซพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้สภาพอากาศแปรปรวน ฤดูกาลเปลี่ยนแปลงไป และเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง”

6. สาเหตุหลักของภาวะโลกร้อนตามข้อความนี้คืออะไร

- ก. สภาพอากาศแปรปรวน
- ข. การกระทำของมนุษย์
- ค. ภัยธรรมชาติ
- ง. การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7

“ประเพณีสงกรานต์ถือเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย ในวันนี้ลูกหลานจะกลับไปเยี่ยมเยียนพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย เพื่อรดน้ำดำหัวขอพร ถือเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบุคคลที่ และสร้างความอบอุ่นในครอบครัว”

7. ข้อความนี้ต้องการเน้นย้ำคุณธรรมข้อใดมากที่สุด

- ก. ความสามัคคี
- ข. ความซื่อสัตย์
- ค. ความกตัญญู
- ง. ความมีวินัย

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8

“เด็กสมัยใหม่มักใช้เวลาว่างอยู่กับหน้าจอโทรศัพท์มือถือหรือเล่นเกมคอมพิวเตอร์เป็นเวลานาน ทำให้ขาดการออกกำลังกาย สายตาเสีย และมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างน้อยลง พ่อแม่จึงควรจำกัดเวลาการเล่นของลูก”

8. ควรตั้งชื่อเรื่องให้ข้อความนี้ว่าอย่างไร

- ก. ประโยชน์ของโทรศัพท์มือถือ
- ข. วิธีการเล่นเกมคอมพิวเตอร์
- ค. ผลกระทบจากการติดหน้าจอ
- ง. การออกกำลังกายของเด็ก

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9

“ข้าวกล้องมีคุณค่าทางอาหารสูงกว่าข้าวขาว เพราะมีวิตามินบีรวมช่วยป้องกันโรคเหน็บชา มีธาตุเหล็กช่วยสร้างเม็ดเลือด และมีกากใยสูง แม้จะเคี้ยวยากกว่าข้าวขาวเล็กน้อย แต่ให้ประโยชน์คุ้มค่า”

9. ข้อใด **ไม่ใช่** สารสำคัญที่ผู้เขียนกล่าวถึง

- ก. ข้าวกล้องป้องกันโรคเหน็บชาได้
- ข. ข้าวกล้องราคาแพงกว่าข้าวขาว
- ค. ข้าวกล้องมีกากใยอาหารสูง
- ง. ข้าวกล้องมีประโยชน์กว่าข้าวขาว

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10

“การออมเงินเปรียบเสมือนการสร้างรากฐานของตึก หากรากฐานไม่มั่นคง ตึกก็อาจถล่มลงมาได้ การมีเงินออมจะช่วยให้เราไม่ลำบากเมื่อยามเจ็บป่วย หรือมีเหตุฉุกเฉินที่ต้องใช้เงิน”

10. ผู้เขียนใช้วิธีการใดในการอธิบายเรื่องการออมเงิน

- ก. การยกตัวอย่างบุคคล
- ข. การเปรียบเทียบ
- ค. การอธิบายขั้นตอน
- ง. การใช้สถิติอ้างอิง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11

“ปลาภูหนานางอ คอหัก พักอยู่ในเข่ง
พี่ป้าน้าอา รับมาดูแล
ทอดร้อนๆ เก่ง กินกับน้ำพริกอร่อยดี”

11. จากบทร้อยกรองนี้ ใจความสำคัญคืออะไร

- ก. ลักษณะของปลาภูและวิธีการกิน
- ข. วิธีการทำเข่งปลาภู
- ค. ญาติพี่น้องมาประชุมกัน
- ง. วิธีการทำน้ำพริกปลาภู

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 12

“ฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน ทำให้น้ำป่าไหลหลากเข้าท่วมหมู่บ้าน ถนนหนทางถูกตัดขาด ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อน ต้องอพยพไปอยู่ที่ศูนย์พักพิงชั่วคราว”

12. จากข้อความ เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับสุดท้าย

- ก. ฝนตกหนักหลายวัน
- ข. น้ำป่าไหลหลาก
- ค. ถนนถูกตัดขาด
- ง. ชาวบ้านอพยพไปศูนย์พักพิง

ส่วนที่ 3: ระดับยาก (การตีความ, การแยกข้อเท็จจริง/ข้อคิดเห็น และบทร้อยกรอง)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13

“ความรู้คือประทีป ส่องทางให้ชีวิตสว่างไสว ผู้ที่มีความรู้ย่อมสามารถแก้ไขปัญหาและพาตนเองรอดพ้นจากอุปสรรคได้ เปรียบเสมือนคนที่มีอาวุธทางปัญญาติดตัว”

13. คำว่า “ประทีป” ในข้อความนี้ มีความหมายโดยนัยว่าอย่างไร

- ก. หลอดไฟ
- ข. แสงสว่างนำทางปัญญา
- ค. ดวงอาทิตย์
- ง. เกียนไข

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 14

“มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
จะตกถิ่นฐานใดคงไม่แคลน
ถึงคับแคบก็พออยู่ประทังตน”

14. บทร้อยกรองนี้สอนเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

- ก. ให้รู้จักประหยัดอดออม
- ข. ให้ขยันทำงานหาเงิน
- ค. ให้เห็นคุณค่าของการศึกษา
- ง. ให้รู้จักการเดินทางไกล

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15-16

“เมืองไทยน่าเที่ยว อาหารอร่อย ผลไม้รสเลิศ คนไทยมีน้ำใจยิ้มแย้มแจ่มใส ใครได้มาเยือนต่างก็หลงใหล แต่ในปัจจุบันสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเริ่มเสื่อมโทรมลงเพราะนักท่องเที่ยวทิ้งขยะไม่เป็นที่”

15. ข้อความใดเป็น “ข้อคิดเห็น”

- ก. คนไทยมีน้ำใจยิ้มแย้มแจ่มใส
- ข. เมืองไทยมีผลไม้รสเลิศ
- ค. สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเริ่มเสื่อมโทรม
- ง. เมืองไทยน่าเที่ยว

16. ข้อความใดเป็น “ข้อเท็จจริง”

- ก. อาหารไทยอร่อยที่สุดในโลก

- ข. ไครมาเยือนก็ต้องหลงไหล
- ค. นักท่องเที่ยวถึงขยะไม่เป็นที่ทำให้สถานที่เสื่อมโทรม
- ง. เมืองไทยน่าเที่ยว

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17

“นายแดงเลี้ยงไก่ไว้กินไข่ ปลูกผักสวนครัวไว้หลังบ้าน ขุดบ่อเลี้ยงปลา เหลือจากกินก็นำไปขาย”

17. การกระทำของนายแดงสอดคล้องกับหลักปรัชญาใด

- ก. เศรษฐกิจพอเพียง
- ข. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
- ค. รู้ไว้ไว้ว่า ใสบ่าแบกหาม
- ง. น้ำขึ้นให้รีบตัก

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 18

“หนังสือเปรียบเสมือนเพื่อนตาย ยามเหงาหนังสือช่วยคลายเหงา ยามทุกข์หนังสือช่วยปลอบประโลมใจ ยามสงสัยหนังสือให้คำตอบได้เสมอ”

18. จุดมุ่งหมายของผู้เขียนคือข้อใด

- ก. แนะนำร้านหนังสือ
- ข. อธิบายประเภทของหนังสือ
- ค. เชิญชวนให้คนอ่านหนังสือ
- ง. เล่าประวัติการทำหนังสือ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 19

“นกกระยางตัวหนึ่งยืนซึมอยู่ที่ริมหนองน้ำ มันแก่มากแล้วจับปลาไม่ทันกิน จึงออกอุบายหลอกปลาว่าจะพาไปอยู่ที่สระใหม่ที่อุดมสมบูรณ์กว่า ปลาหลงเชื่อจึงยอมให้มันคาบไปที่ละตัว แล้วนกกระยางก็กินปลาเหล่านั้นจนหมด”

19. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดเตือนใจเรื่องใด

- ก. อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน
- ข. ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น
- ค. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ง. น้ำลดตอผุด

20. ข้อใด **ไม่ใช่** วิธีการอ่านจับใจความสำคัญที่ดี

- ก. อ่านผ่านๆ เพื่อดูโครงเรื่องคร่าวๆ ก่อน
- ข. ตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
- ค. อ่านทุกตัวอักษรและจำรายละเอียดทุกอย่างให้ได้
- ง. เรียบเรียงใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

เฉลยแบบทดสอบและคำอธิบาย

1. **เฉลย ข.** ข้อความกล่าวถึงเหตุผลที่ควรทานผักผลไม้ (เพราะมีประโยชน์) และสรุปทิ้งท้ายว่า "ดังนั้นเราจึงควรทานผักและผลไม้เป็นประจำ" ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด
2. **เฉลย ค.** ข้อความเน้นเรื่องความขยันของมด ตรงกับสำนวน "ขยันเหมือนมด" (ข้อ ก. หมายถึงการพึ่งพากัน, ข้อ ข. หมายถึงไม่เกี่ยวข้องกันก็พอได้ แต่ ค. ตรงที่สุด)
3. **เฉลย ค.** ผู้เขียนบอกวิธีการและเวลาในการแปรงฟัน โดยมีจุดประสงค์หลักคือ "เพื่อป้องกันฟันผุ..."
4. **เฉลย ก.** ประโยคใจความสำคัญคือ "โรงเรียนของเราอยู่" (ตอนต้น) ส่วนที่เหลือเป็นพลความ (รายละเอียดสนับสนุน) ว่าทำไมถึงอยู่
5. **เฉลย ง.** ทั้งข้อความพูดถึงเรื่องน้ำว่าจำเป็นและสำคัญต่อร่างกายอย่างไร
6. **เฉลย ข.** ในข้อความระบุชัดเจนว่าสาเหตุมาจาก "การตัดไม้ทำลายป่าและการปล่อยก๊าซพิษจากโรงงาน" ซึ่งเป็นการกระทำของมนุษย์
7. **เฉลย ค.** คำสำคัญ (Key Word) คือ "รดน้ำดำหัวขอพร" และ "แสดงความกตัญญูต่อบุพการี"
8. **เฉลย ค.** ข้อความกล่าวถึงผลเสียต่างๆ ที่เกิดจากการเล่นมือถือหรือเกมมากเกินไป ข้อเรื่องจึงควรเกี่ยวข้องกับผลกระทบ
9. **เฉลย ข.** ในข้อความไม่ได้กล่าวถึง "ราคา" ของข้าวกล้องเลย กล่าวถึงแต่ประโยชน์
10. **เฉลย ข.** มีคำว่า "เปรียบเทียบ" เป็นการเปรียบเทียบการออมเงินกับรากฐานของตึก
11. **เฉลย ก.** กล่าวถึงลักษณะของปลาหู (หน้าจอก คอหัก) และวิธีกิน (ทอด, กินกับน้ำพริก)
12. **เฉลย ง.** ลำดับเหตุการณ์: ฝนตก → น้ำป่าหลาก → ท่วม/ถนนขาด → เตือนร้อน → อพยพ (เป็นสิ่งที่สุดท้าย)
13. **เฉลย ข.** เป็นความหมายโดยนัย "แสงสว่าง" ในที่นี้หมายถึงปัญญาที่นำทางชีวิต
14. **เฉลย ค.** บทร้อยกรองเปรียบวิชาความรู้เหมือนทรัพย์สินที่มีค่า ช่วยให้เอาตัวรอดได้ จึงสอนให้เห็นคุณค่าของการศึกษา
15. **เฉลย ง.** คำว่า "น่าเที่ยว" เป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นส่วนบุคคล คนอื่นอาจมองว่าไม่น่าเที่ยวก็ได้
16. **เฉลย ค.** เป็นข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ได้ว่า การทิ้งขยะทำให้สถานที่สกปรกและเสื่อมโทรม (ส่วน ก, ข, ง เป็นความเห็นที่มีคำขยายบอกความรู้สึก)
17. **เฉลย ก.** การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ไว้กินเอง เหลือจึงขาย เป็นหลักการพึ่งพาตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
18. **เฉลย ค.** ผู้เขียนบรรยายข้อดีของหนังสือมากมาย เพื่อเชิญชวนหรือโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญและหันมาอ่านหนังสือ
19. **เฉลย ก.** ปลาตายเพราะหลงเชื่อคำพูดของนกกระยาง ตรงกับ "อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน" (อย่าไว้ใจคนแปลกหน้า)
20. **เฉลย ค.** การอ่านจับใจความ **ไม่จำเป็น** ต้องจำทุกตัวอักษร แต่ต้องจับประเด็นสำคัญให้ได้ การพยายามจำทุกอย่างจะทำให้สับสนและจับใจความหลักไม่ได้

เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric)

เกณฑ์การคิดคะแนน: กำหนดให้ 2 ข้อ มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

คะแนนที่ได้ (คะแนน)	จำนวนข้อที่ตอบถูก (ข้อ)	ระดับคุณภาพ
10	20	ดีเยี่ยม (Excellent)
9	18 – 19	ดีมาก (Very Good)
8	16 – 17	ดี (Good)
7	14 – 15	ค่อนข้างดี (Above Average)
6	12 – 13	พอใช้ (Average)
5	10 – 11	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ (Pass)
0 – 4	0 – 9	ควรปรับปรุง (Needs Improvement)

ตารางที่ 1: ตารางเปรียบเทียบคะแนนและเกณฑ์การประเมินผล